

luški glasnik

Koper, maj 1989, leto XX., št. 5

S tem, kar smo dosegli, ne moremo biti zadovoljni

32. obletnica Luke Koper je bila razlog, da smo se spomnili na obdobje pred 11 leti, leto 1977, ki je pomenilo začetek intenzivnejšega razvoja Luke. O tem in še o marsičem, povezanim z razvojem našega pristanišča, smo se pogovarjali s predsednikom KPO Luke Koper Brunom Koreličem.

Pred enajstimi leti ste prvič vzeli krmilo naše luke v svoje roke (delo je prekinilo le opravljanje dolžnosti predsednika koprške občine). Kakšna so bila vaša tedanja pričakovanja, kaj se je v teh letih spremenilo in kako ocenjujete današnji položaj pristanišča?

Ko se danes spominjam leta 1977, ko sem se prvič neposredno soočil s problemi v Luki Koper, moram priznati, da si kljub

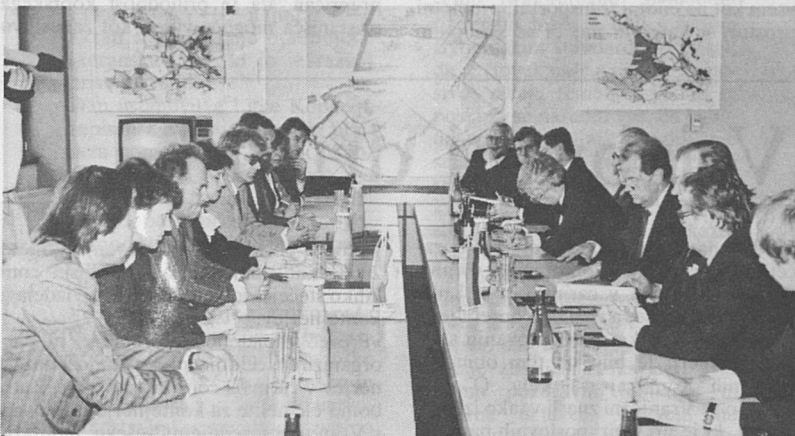
evropskimi pristanišči. Res je, da smo na področju razvoja kapacitet storili veliko več kot v smeri notranje organiziranosti, vendar smo tudi v sami makroorganiziranosti marsikaj spreminjali, iskali smo različne modele in marsikaj preizkusili. Menim pa, da kljub temu še nismo dosegli zadovoljive mikroorganiziranosti (predvsem tehnološke). Današnji položaj Luke Koper se močno razlikuje od nekdanjega. Potrebno pa bo še marsikaj storiti na področju tehnološkega posodabljanja luke, zlasti pri organiziranju in vzpostavljanju zaključnega informacijskega sistema. Prav zaradi pomanjkanja ustreznega informacijskega sistema imamo vrsto težav - vse od operativnih, planskih do finančnih, pri čemer imam v mislih ne le interni informacijski sistem, temveč sistem, v katerem krožijo podatki vseh, ki sodelujejo pri luških storitvah. Gre torej za integralni informacijski sistem, ki naj bi skozi informacije povezoval tako brodarje kot agente, špediterje, luko in železnico. Celovitost informacijskega sistema naj bi omogočala večjo učinkovitost in boljšo rentabilnost.

V obdobju teh enajstih let smo dosegli bistvene strukturne spremembe blagovnih tokov, kar je z vidika makroekonomskega učinkov lahko pozitivno za vse udeležence v transportu. Če pa jemljemo za izhodišče zgolj dohodek luke, je sedanja strukturiranost že dosegla kritično mejo, kajti razsuti tovari, ki prevladujejo so za luko dohodkovno manj zanimivi, zato mislim, da bo potrebno storiti vse za vzpostavitev ugodnejšega razmerja v korist generalnih in integralnih tovarov.

Prednosti severnojadranskih luk postajajo zaradi vse večje konkurenčnosti vse manjše. Kje je po vašem mnenju mesto luke Koper? Vedno ste poudarjali, da si razvoja luke ni mogoče predstavljati brez povezave z notranjostjo, pri čemer ste imeli v mislih cestno in železniško povezavo. Kako se to ozko grlo odraža v našem poslovanju in pri odločitvah o nadaljnjem razvoju?

Težišče konkurenčnosti severnojadranskih luk ni v medsebojni konkurenčnosti, temveč me veliko bolj skrbi konkurenčnost, ki je posledica boljše povezave z zaledjem. Pomanjkljivost koprške luke je prav v tem, da je povezava z zaledjem relativno slaba. Železniška povezava se je nekoliko izboljšala z izgradnjo in usposobitvijo soškega koridorja. Znano je, da so dnevi, ko iz luke odpelje tudi 20 tovornih vlakov, pri čemer je potrebno zlasti poudariti zasluge železničarjev - operativcev, ki so to omogočili. Povsem drugačno je stanje na področju cestne infrastrukture, ki je že danes izrazito ozko grlo. Če ob tem upoštevamo še republiške plane in prizadevanja, smo

(nadaljevanje na 2. strani)

Med pogovorom v našem podjetju je bilo izraženo obojestransko zadovoljstvo s sodelovanjem

Bavarski minister v Luki Koper

V sredo, 3. maja je Luko Koper obiskal bavarski minister za gospodarstvo in promet August Lang s sodelavci, ki se je mudil na obisku v naši republiki. Ob prihodu na Obalo je bavarski minister s sodelavci obiskal Luko Koper in Delamaris. Goste so v naši delovni organizaciji sprejeli predsednik KPO Luke Koper Bruno Korelič s sodelavci, predstavniki koprške občine, med njimi predsednik izvršnega sveta koprške občine Milan Vergan.

Gostom iz Bavarske so bile predstavljene zmogljivosti Luke Koper, izraženo pa je bilo obojestransko zanimanje za sodelovanje med Bavarsko in našo delovno organizacijo, ki naj bi potekalo v obliki transporta različnega bavarskega blaga skozi slovensko okno v svet. Minister August Lang s sodelavci in ostalimi člani delegacije si je ogledal Luko Koper.

Z.V.

Bruno Korelič

svojem optimizmu nisem predstavljal, da bo luka postala to, kar je danes. Tedaj smo se ukvarjali z vsakdanjimi težavami, ki jih je bilo na pretek, in le težko si je bilo ustvariti jasno dolgoročno vizijo, ki bi segla, kar enajst let naprej. Lahko sicer rečem, da so se nekatera moja pričakovanja uresničila, vendar so dosežki tesno povezani z resnim in vztrajnim prizadevanjem vseh luških delavcev, še zlasti pa mojih najstarejših sodelavcev, ki so nosili poglavitno breme tako pri reševanju razvojnih kot tudi tekočih operativnih problemov. Enajstletno obdobje nam je prineslo ne le večkratno povečanje obsega del oziroma prometa, temveč smo zgradili od prve do druge faze kontejnerski terminal in vrsto specializiranih terminalov: terminal za razsute tovore, silose za žito, olje, terminal za fosforno kislino ... Poleg tega smo zgradili vrsto skladišč, novo zgrajen je terminal za les... Zaradi vsega, kar je bilo v teh letih narejeno, lahko danes luko, čeprav v manjšem obsegu, vendarle primerjamo z razvitimi

Predsednik PO Luke Koper Bruno Korelič (drugi z leve) je predstavnike avstrijske delegacije sprejel v sejni sobi operativne stavbe Luke Koper

Avstrijska delegacija obiskala Luko

Prejšni mesec, in sicer v četrtek, 13. aprila, je Luko Koper obiskala avstrijska delegacija iz Spodnje Avstrije, ki jo je vodil predsednik socialistične stranke Spodnje Avstrije in namestnik deželnega glavarja te avstrijske dežele Ernest Höger. Delegacijo je sprejel predsednik KPO Luke Koper Bruno Korelič, ki je goste seznanil z možnostmi vlaganja v okviru proste carinske cone in opozoril na velik delež Luke Koper pri pretovoru avstrijskega blaga. Pomorske storitve (predvsem na kontejnerski liniji z zahodno obalo ZDA) opravlja za Avstrijo tudi Splošna plovba Piran. Tov. Bruno Korelič je članom delegacije predstavil razvoj naše DO, ki so si jo skupaj ogledali.

S tem, kar smo dosegli, ne moremo biti zadovoljni

(nadaljevanje s 1. strani)

lahko samo zelo zaskrbljeni. Italijanska pristanišča, zlasti Trst in Benetke, so pri tem v bistveno boljšem položaju, saj so v vsej sosednji Italiji zgradili hitre proge in avtoceste, ki povezujejo njihove luke z osrčjem Evrope.

Seveda ne smemo pozabiti, da je pred nami leto 1992 in z njim enotni gospodarski evropski prostor. Nanj gledamo predvsem kot na enotni transportni, prometni prostor, v katerem naj bi se svobodno

pretakalo blago ne glede na to ali ono grupacijo. To pa je lahko eksistenčno vprašanje za Luko Koper, zaradi česar se zavzemamo za vključitev Jugoslavije v sodobni pretok blaga in potnikov v evropskem prostoru po letu 1992.

Če bi uspeli rešiti oba problema, zagotoviti sodobno infrastrukturno povezavo z zaledjem in doseči enakopravnost v evropskem gospodarskem prostoru, sem prepričan, da je prihodnost koprškega pristanišča mogoče videti kot zanesljivo

in perspektivno, ne glede na konkurenčne luke na Severnem Jadranu. Odlika naših ljudi je namreč ta, da so v primerjavi s sosednjimi lukami sposobni zagotoviti relativno učinkovit in hkrati cenovno konkurenčen servis.

Letos smo pred veliko novo naložbo, povezano s širitvijo zmogljivosti kontejnerskega terminala. Ali to obenem pomeni povečanje kontejnerskega prometa ob doseganju, že obstoječih linijah?

Ob novih velikih naložbah moramo ob razširitvi kontejnerskega terminala omeniti tudi tehnološko posodobitev terminala za razsute tovore, na katerem bo postavljen nov prekladalni most, s čimer bo tudi ta terminal postal konkurenčen terminalom na Reki in v ostalih severno-jadranskih lukah. Z današnjo dnevno razkladalno zmogljivostjo 12 do 13 tisoč

stroške. Na drugi strani pomeni uvajanje podjetništva spreminjanje luke v sistem, ki naj bi bil sestavljen iz več posameznih podjetij - družbenih, mešanih ali zasebnih, ki bodo v funkciji in pretežno pod okriljem uprave luškega podjetja in bodo zagotavljale celovit in produktiven sistem.

Nekoč sem dejal, da bi se luka morala počasi preleviti v podobno organizacijo, kakršno danes srečujemo v zahodnih lukah, kar pomeni, da bi ostale subjekte vključevala takrat in v tolikšni meri, kolikor bi bilo potrebno za realizacijo posamezne operacije, za opravljanje določenega posla. Mislim, da bi bilo z dopolnitvijo obstoječe zakonodaje in sprejetjem novih zakonov podjetništvo deležno drugačne vizije, kakor se nam kaže danes. Prepričan sem, da bo stvar

V izbrani družbi

Pred nedavnim smo objavili vest o začetku proizvodnje kontejnerjev vranjskega Zavarivača v carinski coni Luke Koper, najmlajše, a najbolj opremljene jugoslovanske luke. V sodelovanju s tujimi partnerji je bilo na tem območju zgrajenih že nekaj objektov. O tem, kako so se Vranjčani znašli v tako izbrani družbi, ki je pri izbiri poslovnih partnerjev zelo zahtevna, nam bodo poskušali nekaj več povedati Zavarivačevi predstavniki.

»Zavarivač je specializirana delovna organizacija z razvejanim področjem poslovanja v številnih jugoslovanskih mestih in tako smo leta 1984 prišli tudi v koprsko luko. Tu smo zgradili obrat za popravila kontejnerjev, ki ga je Luka neobhodno potrebovala, saj je Koper največja jugoslovanska kontejnerska luka. Posel je začel hitro cveteti (letno v obratu popravijo okrog 4.000 kontejnerjev), dobronamerni sodelavci, ki so menili, da svoje delo mojstrsko opravljamo, pa so nas privlekli k ideji o proizvodnji novih kontejnerjev;« pravi Ljubiša Tomašević, vodja pravne operative v Zavarivaču.

Podjetni Vranjčani niso potrebovali veliko časa, da so se za zamisel ogreli in jo leta 1986 vzeli za svojo. Do uresničitve ideje o proizvodnji kontejnerjev pa je bilo vendarle potrebno odstraniti nekaj preprek. Predvsem je bilo potrebno zagotoviti investicijska sredstva in zatem najti skupni jezik o novi obliki poslovnega sodelovanja s koprsko luko v carinski coni.

Ker sodi Zavarivač med uspešne in akumulativne delovne organizacije pri zapiranju finančne konstrukcije (vrednost znaša 22 milijard novih dinarjev) ni bilo težav. Prav tako se je pokazalo, da so v koprski luki projektu Vrančanov naklonjeni. Lanko leto je bila tako med Zavarivačem in Luko Koper sklenjena po-

godba o poslovnem sodelovanju do leta 2008, kar pomeni, da v carinski coni lahko stečejo dolgoročni posli pri izdelavi kontejnerjev.

»Preveč zapleteno in predrago bi bilo organizirati celotno proizvodnjo kontejnerjev v carinski coni Luke Koper. Zato bomo elemente za kontejnerje izdelovali v Vranju in sosednjem Preševu, montažo in antikorozijsko zaščito pa bomo opravljali v koprskem obratu, ki je že usposobljen ob popravilih začeti tudi z novo dejavnostjo. Delo bo opravljalo okrog 50 delavcev;« pojasnjuje inž. Miroslav Cvetković, vodja kontrolne službe v Zavarivaču.

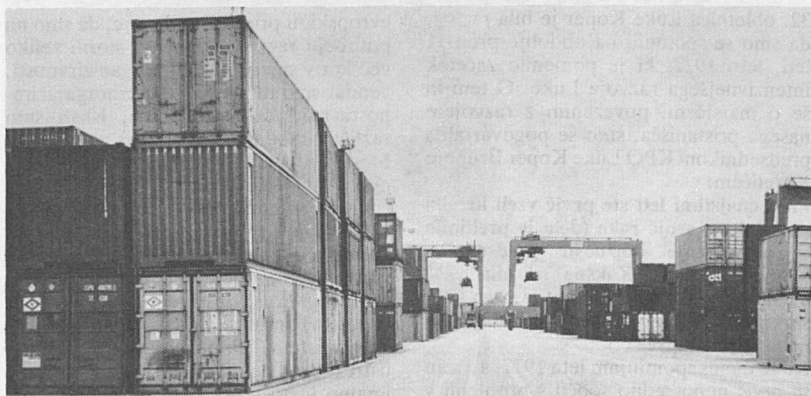
Obrat v carinski coni koprške luke bo letno proizvedel oziroma finaliziral proizvodnjo približno 15.000 kontejnerjev. Prednostna usmeritev so takojmenovani lom posli, pri katerih kupec zagotovi ves material, potreben za izdelavo kontejnerjev.

NAROČILA Z VSEH STRANI

Upam, da ne bomo izdali poslovne skrivnosti, če povemo, da je Zavarivač že sklenil pogodbe z avstrijskim in danskim podjetjem o izdelavi nekaj tisoč kontejnerjev. V teku so pogovori s Švedi, Italijani in Nizozemci, kar kaže, da bo dela, tako letos kot v prihodnje, na pretek.

Vranjčani so poslu s kontejnerji dodali še svojski, izviren ton. Klasična standardizacija kontejnerjev predvideva nosilnost 24 ton, v Zavarivačevem inštitutu pa je že skonstruiran in izdelan kontejner z nosilnostjo 30 ton. Raziskovanje novega izdelka opravlja pooblaščen podjetje ABS iz New Yorka, ki ga je v atestu zelo dobro ocenilo. Prvi kupec izvirnih Zavarivačevih kontejnerjev je dunajsko podjetje MTG, ki jih je naročilo 100.

Z.B.

Kontejnerski terminal v Luki Koper je največji in najsodobnejši v Jugoslaviji

ton na terminalu za razsute tovore ne moremo zagotavljati učinkovitosti tega terminala pri razkladanju ladij z nosilnostjo od 100 do 150 tisoč ton, ki bi jamčila za rentabilno poslovanje. Odločitev za namestitve novega mostu, ki bo omogočil doseganje razkladalne norme od 20 do 25 tisoč ton dnevno, je tako več kot nujna.

V zadnjem obdobju smo bili priča izrednemu naraščanju prometa na kontejnerskem terminalu, saj smo v lanskem letu dosegli skoraj 90.000 TEU. Zato smo se odločili za širitev infrastrukture, kakor tudi za tehnološko posodobitev in uvajanje informacijskega sistema v obliki računalniškega vodenja skladišnega poslovanja in poslovanja s kontejnerji na tem terminalu sploh. Posledica povečanja prometa je bila tudi pridobitev nekaterih novih linij, vendar v letošnjem letu opazimo ponovno stagnacijo prometa na kontejnerskem terminalu, kar pomeni, da bomo morali vlagati še več v marketing, v pridobivanje novih linij, novih železniških kontejnerskih linij in narediti vse, da bi trend iz lanskega leta zadržali ali ga povečali.

Po 26 letih je Luka Koper spet podjetje. Kaj pravite ob tem?

Ne vem, kako je bilo pred 26 leti, ko je Luka bila podjetje. Prepričan pa sem, da konstituiranje podjetja ne pomeni le novega statuta, ki smo ga nedavno sprejeli na referendumu, temveč nas poglobitve naloge pri uvajanju podjetništva šele čakajo. Podjetništvo pomeni v grobem smislu to, da naj bi se vsak posel izplačal, kar je z drugimi besedami enako pozitivnemu finančnemu efektu, ki ga prinese naše delo na ladji ali terminalu. Naše naloge bodo zato usmerjene k prestrukturiranju podjetja, osredotočenemu k doseganju maksimalne racionaliziranosti v vsaki njegovi najmanjši enoti. Da bi poslovali z najnižjimi ali najnujnejšimi stroški, moramo doseči, da bodo morale tudi dejavnosti, ki ne dajejo produktivnih in finančnih rezultatov, pokrivati svoje

potrebno spremeniti tako, da se bodo naši delavci čutili lastniki podjetja, zato mi ni tuja misel, da bi naši delavci večinoma nekoč postali resnični solastniki podjetja kot delničarji ali preko podobnih oblik lastnine nad sredstvi, kar bi predvsem spremenilo današnji odnos do družbene lastnine in družbenih sredstev, s čimer pa bi se izboljšala tudi motiviranost delavcev.

Kaj vas v tem trenutku najbolj skrbi?

Najbolj me skrbi uspeh naše gospodarske reforme. Skrbi me, ali se bodo stvari obrnile v smer resničnega tržnega gospodarstva, pri tem merim predvsem na trg kapitala, delovne sile in na integralni trg. Luka se je v zadnjih 30 letih dokaj tržno vedla, zato smo uspeli doseči to, kar danes smo. Integralni trg pa mora seči tudi na področja, ki so bila doslej tabu. Poleg tržnega gospodarstva je seveda nujno razviti tudi iniciativnost ljudi, za kar sta po mojem mnenju potrebni demokracija in največji možni meri in zagotovitev ustrezne materialne stimulacije za delavca. Da bi v naši delovni organizaciji to dosegli, bo potrebno še marsikaj spremeniti. Pogoj pa sta širša stabilnost družbe in uresničitev politike, ki jo je danes v Sloveniji že mogoče dobro čutiti. V kolikor se bodo stvari razvijale v tej smeri, bo naš kolektiv lahko v prihodnje bolje delal in živel kakor danes. Seveda bomo v primeru, da bi se dogodki odvijali v nasprotno smer, lahko upravičeno zaskrbljeni za svoj nadaljni obstoj.

Ali nameravate tudi v prihodnje ustvarjati skupaj z nami?

Lahko povem, da traja moj mandat še leto dni, in želim si, da bi v tem obdobju izpeljal zastavljene naloge. Mislim, da mora človek, ki se loti nekega dela, to delo tudi izpeljati do konca. Ob zaključku pogovora pa čestitam vsem letošnjim luškim jubilarantom in vzornim delavcem z željo, da bi vsi luški delavci s svojim delom uresničili zastavljene cilje.

Pogovor je vodil: Zoran Vlajič

Zavarivačeva delavnica v Luki Koper

Trideset let dela v Luki

Med jubilanti, ki letos slavijo tridesetletnico svojega dela v Luki Koper, je tudi naša sodelavka. Vido Valič, vodja računovodstva, vsi poznamo. V pogovoru z njo smo poskušali oživet trideset let spominov na svoje delovno okolje.

»Nikoli ne bom pozabila svojih prvih dni v Luki Koper, ko je mene in mojo sodelavko Veršnikovo tedaj direktor Danilo Petrinja odpeljal v Lucijo pri Portorožu, da bi si ogledali staro skladiš-

računalnikov. Dela v računovodstvu si ni več mogoče predstavljati tako, kakor je potekalo na začetku.«
Ste s svojim delom zadovoljni?

»Veste, kako je to ... 36 let delam in navajena sem delati. Verjamite mi, da se vsakokrat vprašam, ali sem si s svojim delom zaslužila plačo. Ne vem zakaj, toda taka sem.«

V luki je sedaj veliko mladih ljudi. Imate tudi v svojem delovnem okolju veliko mladih?

»Naša luka je iz dneva v dan starejša, med sodelavci pa je, nasprotno, vse več mlajših. Vselej sem imela srečo, da sem delala z ljudmi, od katerih sem se marsikaj naučila. Tako tudi sama želim na mlade prenesti svoje izkušnje. Srečo imam, da je med njimi živo zanimanje za delo, in radi dovolijo, da se jih pouči, zaradi česar sem zelo zadovoljna.

Vida, se je vaših trideset let dela v luki spremenilo že v čustvo in svojevrstno pripadnost?

»V luki so bili tudi težki časi, ko nam ni bilo lahko. Kakor vsi sem se tudi sama veselila vsake delovne zmage in še vedno se veselim uspehov. Zelo sem se razveselila dograditve kontejnerskega terminala, iskreno povedano, še bolj sem bila zadovoljna, ko smo odpirali terminal za razsute tovore, veliko je bilo narejenega v zadnjih desetih letih, kar je ploč prizadevnosti slehernega luškega delavca, kakor tudi, seveda, našega vodstva.«

Se bomo videli v Ankaranu ob 32. obletnici Luke Koper?

»Upajmo, da se bomo videli, saj bi morali rojstni dan naše luke skupno praznovati. Skromno, toda svečano, tako kakor luški delavci znamo. Ob tej priložnosti bi rada pozdravila vse svoje sodelavce, kakor tudi upokojenke in upokojenec, naši luki pa želim, da bi bila z vsakim svojim letom sicer starejša, vendar tudi večja in sodobnejša.«
Jubilantki Vidi Valič se zahvaljujemo za pogovor in ji želimo, da bi še veliko let skupaj slavili naš skupni praznik - rojstni dan Luke Koper.

Z.V.

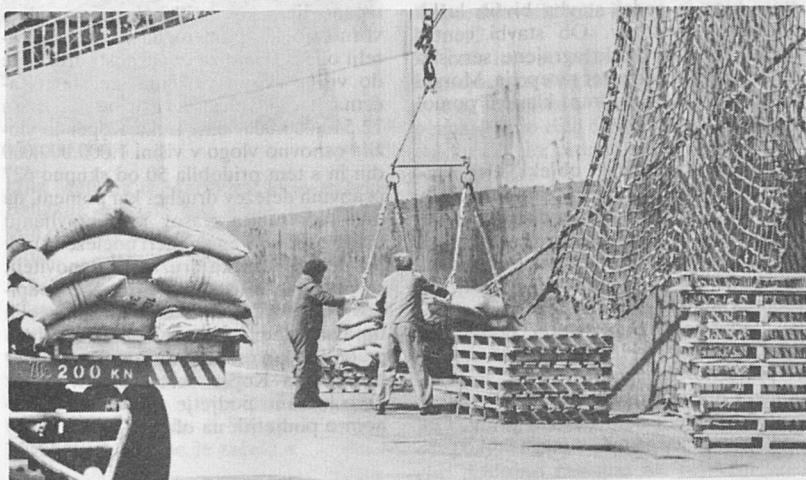

Vida Valič

če. Takrat sem videla »fakina«, tako smo imenovali luške delavce v pretovoru, ki je za pretovor vreč z rižem v skladišču nastavljal svoj hrbet. Tega ne bom resnično nikoli pozabila,« nam je povedala Vida.

Je na trideset let v luki ostalo veliko nepozabnih spominov?

»To je dolgo in kratko obdobje, kakor se vzame. Naša luka se je razvila, modernizirala, preteklost je pač preteklost. Spominjam se, kako smo pri delu knjižili na »table«, preko indiga, vdeja pa je vse modernizirano, vse delamo s pomočjo

Z delom do boljših delovnih rezultatov

Za praznik dela delovno

Me prvomajskimi prazniki, prvega in drugega maja, je v luki na terminalih za sipke, razsute, tekoče in generalne tovore vladalo delovno vzdušje. Prvega maja je delal skupno 201 delavec, pretovorjeno je bilo 13.916 ton blaga, drugega maja pa je delalo 270 delavcev, ki so pretovorili 1.248 ton blaga. Med prazniki so nekateri delali celo v treh izmenah, kar potrjuje pripravljenost luškega delavca, da vselej, ko je potrebno, poprime za delo. Vsem tovarišem, ki so med prazniki delali, velja priznanje za prizadevnost.

Z.V.

Ob rojstnem dnevu Luke Koper

Maj ni najlepši pomladni mesec le zaradi prebujene in razcvetele narave, temveč ga lepšajo tudi prazniki, posvečeni delu, Titovemu rojstnemu dnevu in mladosti. V maju pa je tudi dan, posebno pomemben za delavce Luke Koper. Letos bo naša Luka praznovala 32. let svojega obstoja. Luka Koper je najmlajša, a hkrati tudi najboljše opremljena jadranska luka, ki jo je razvoj privedel najdlje.

Dan ustanovitve Luke Koper je zapisan z zlatimi črkami in obenem pomeni tudi začetek naporov, da bi ji zagotovili pot, po kateri bi z zanesljivimi koraki hitela k boljši prihodnosti in ističasno ustvarjala možnost za modernizacijo in širitev obsega poslovanja.

Prelomno obdobje za razvoj naše delovne organizacije je bil prehod 1977/78, ki je ne le za luške delavce, temveč za slovensko in jugoslovansko gospodarstvo, predstavljal pomembno razvojno točko. Od tedaj dalje se je Luka Koper začela naglo razvijati, zahvaljujoč predvsem svojemu vodstvu, ki vložilo izjemno veliko truda in znanja, da je dosegla današnjo stopnjo, in luškim delavcem, ki so si z marljivim

delom prizadevali doseči boljše delovne uspehe.

Našo luko je povsem upravičeno mogoče imenovati »Jugoslavija v malem«, saj so v njej zaposleni delavci iz skoraj vseh krajev. Vsi skupaj se lahko ponašajo z izgrajenimi terminali, novimi tehnološkimi pridobitvami, nenehnim širjenjem luke, a tudi s svojim življenjskim standardom. Misel, da je človek naše največje bogastvo, ostaja temeljno vodilo in poskuša se narediti vse, da bi bili delavci zadovoljni. Zgradili smo samske domove, družinam kupili stanovanja, uredili terene za rekreacijo. Medsebojno druženje, sloga in vzajemna sreča dokazujejo, da je mogoče živeti skupaj, kar potrjuje tudi to, da mednarodnih problemov ni.

Tudi letos se bomo 2. maja, na rojstni dan naše delovne organizacije zbrali v Ankaranu, kjer bomo pozdravili jubilate in vzorne delavce. Pozabili ne bomo tudi nekdanjih sodelavcev, sedanjih upokojenec, ki so s svojim delom prispevali k razvoju luke in s katerimi bomo skupaj obudili spomine na pretekla leta in pregledali delovne rezultate.

Z.V.

Srebrni znak ZSS Mariji Floridan

Naša sodelavka Marija Floridan, ki je zaposlena kot tajnica za področje Generalnih tovorov je ob prazniku dela, 1. maju prejela pomembno priznanje - srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije. Marija, ki je v Luki zaposlena od leta 1970, velja za marljivo in vestno delavko, ki nikoli ne odreče pomoči sodelavcem. Vse odkar je zaposlena v luki, svoje obveznosti uspešno opravlja in ob tem aktivno sodeluje pri delu samoupravnih organov, še zlasti v sindikalni organizaciji. Bila je član izvršnega odbora luškega sindikata, zdaj pa je (teče ji že četrti mandat) član izvršnega odbora OSS Generalni tovari.

V želji, da bi jo našim bralcem bolj predstavili, smo jo obiskali na delovnem mestu.

»Priznanje, ki sem ga prejela je zame nekaj posebnega. Če sem iskrena, moram priznati, da ga nisem pričakovala, zato se zahvaljujem okolju, v katerem delam in ki me je zanj predlagalo. Prepričana sem, da je med nami še takih, ki zaslužijo podobno priznanje,« nam je povedala Marija.

Našo sogovornico, ki je bila ves čas pogovora zelo skromna, smo naprosili, da nam opiše delo svoje osnovne organizacije sindikata, v kateri je član izvršnega odbora.

»Delamo toliko, kolikor moremo, naredimo pa lahko veliko. Mislim, da je naša osnovna organizacija precej aktivna in da so člani z njenim delovanjem dokaj zadovoljni. Razjezim se le tedaj, ko se kateri od sodelavcev pritožuje zaradi odločitve disciplinske komisije. Prepričana sem namreč, da je treba najprej preprečiti samo situacijo, ki je lahko vzrok za disciplinski

postopek. Na to moramo misliti sami delavci.«

Slišali smo, da je vaša ekskurzija v Makedonijo lepo uspela. »Naša osnovna organizacija je lansko leto organizirala obisk Srbije, letos pa smo bili v Makedoniji. Izkušnje so pokazale, da se naši delavci radi udeležujejo takih ekskurzij. Tudi v ostalih sindikalnih organizacijah bi morali vpeljati podobne oblike potovanj v različne dele naše države.«

Marija Floridan

Pogovor z Marijo se je končal enako, kot smo ga začeli. Ko smo prišli v njeno pisarno, nam je rekla: »Napišite čim manj...«

Ko smo odhajali, so nas pospremile iste besede. Marija ostaja skromna.

Z.V.

Silvo Komar, tretji z leve, v pogovoru z luškimi komunisti

O aktualnih družbenopolitičnih dogodkih

Našo delovno organizacijo je obiskal Silvo Komar, izvršni sekretar predsedstva CK ZKS, ki je luškim komunistom spregovoril o aktualnih družbeno-političnih dogodkih v SRS in SFRJ. Pogovoru so prisostvovali sekretarji in člani sekretarijata OO ZK v Luki Koper, člani KPO Luke Koper in predstavniki družbenopolitičnih organizacij naše delovne organizacije.

Seja delavskega sveta

Na 21. rednem zasedanju dne 19. 4. 1989 je delavski svet obravnaval in sprejel naslednje:

- poročilo o izvedbi in rezultatu referendumu o sprejemu statuta
- poročilo o poslovanju Luke Koper v obdobju januar–marec 1989, bilanco skritih rezerv in izgub, predčasno odplačevanje investicijskih kreditov, odpoved pravice vračila družbenih sredstev
- pravilnik o dodeljevanju stanovanj, stanovanjskih posojil in prodaji stanovanj
- pravilnik o ocenjevanju individualne uspešnosti pri delu
- pravilnik o razvidu del in nalog, delokrogov in organizacijskih enot
- poslovnik za obratovanje in vzdrževanje oljnega separatorja Terminala rastlinskih olj v OE Tekoči tovari
- prošnjo Draga Kralja za izreden pristop k reševanju stanovanjskega vprašanja, kateri se ni ugodilo
- prodajo zasedenega stanovanja
- pristop k mešanim podjetjem Marina Koper, Veda Koper in Infotrade Koper
- oblikovanje delokrogov vodij projektov
- spremembo cen nočin v Domu luških delavcev
- nabavo tehnološke opreme in osnovnih sredstev
- določitev pristojnosti PO o nabavi in odpisu OD
- oceno individualne uspešnosti pri delu predsednika poslovnega odbora

Luka Koper pristopila kot ustanoviteljica k mešanemu podjetju Marina

Zakon o podjetjih je v pravni sistem Jugoslavije uvedel poleg družbenega podjetja, ki smo ga poznali že doslej, še podjetje v zasebni in mešani t.j. kombinirani zasebni in družbeni lasti. S tem je omogočil nastajanje novih gospodarskih subjektov ter odprl vrata podjetniškim pobudam družbenega in zasebnega sektorja. Luka Koper je začela nove možnosti med prvimi upravljalati v praksi. Delavski svet Luke Koper je na zadnjem zasedanju v mesecu aprilu sprejel sklep o pristopu našega podjetja k trem mešanim podjetjem, med njimi tudi k mešanemu podjetju MARINA KOPER.

Mešano podjetje MARINA KOPER je ustanovljeno kot nosilec razvojnega programa navičnega turizma, ki je kot razvojna usmeritev vključena v srednjeročni plan občine. Navični turizem v svetu zelo hitro narašča. Ta oblika turizma je dosegla v zadnjih letih pravo ekspanzijo. Navični turizem postaja masovni turizem, razvija se hitreje od drugih oblik turizma, povpraševanje po privezih je večje od ponudbe. Ustanavljajo se specializirana podjetja, ki organizirajo križarjenje z lastnimi ali izposojenimi jahtami. Marine opravljajo tri glavne vrste stroitev: prodajo privezov, servisiranje

in vzdrževanje plovil ter oddajo plovil v najem. Poleg tega je dejavnost marin še organiziranje športnih aktivnosti, šol jadriranja, nudenje gostinskih storitev, nudenje luških storitev, oskrbovanje jaht, čuvanje plovnih objektov in avtomobilov navičnih turistov, uvoz opreme za vzdrževanje marine in jaht, zastopanje tujih firm za prodajo njihovih proizvodov, konsignacijsko skladiščenje rezervnih delov itd.

Marina v Kopru ima velike prednosti predvsem zaradi svojega geografskega položaja. Bila bi najsevernejša marina na Jadranu in s tem tudi prva marina na poti in Srednje Evrope na morju. Privez v marini Koper pomeni bistveno skrajšanje drage in neprijetne vlečne cestne poti. Zaradi tega ima Marina v Kopru možnost, da postane vhodna in izhodna marina za jadranske marine in navične turiste iz Srednje Evrope.

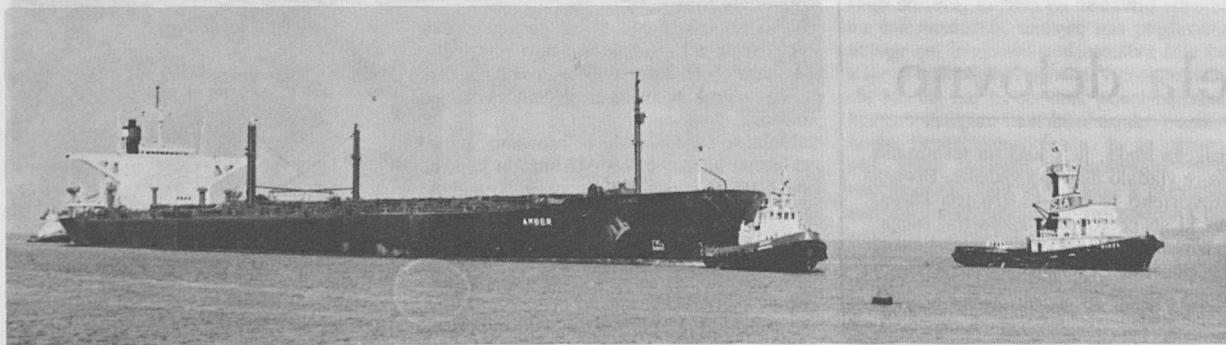
Kot prvo fazo marine naj bi v letu 1989 zgradili majhno marino, ki je opredeljena v ureditvenem načrtu Občine Koper za območje med Centrom vodnih športov in semedelsko cesto. Postopnost v realizaciji celotnega projekta Marina Koper, ki jo tvorita dva lokacijsko ločena objekta, omogoča preveritev poslovne odločitve

ob minimalnem tveganju. Gradnja male marine z 80 mesti v vodi in 20 mesti na suhem, ob že zgrajeni komunalni infrastrukturi, omogoča relativno poceni naložbo. Natančnejša lokacija male marine je med kopališčem in Luko in bo prostorsko ter funkcionalno vključevala že obstoječi objekt Centa športov na vodi. Delno bo posegala v prostor kopališča ob Centru športov na vodi, segala bo do operativnega luškega področja na prostor, kjer je sedaj stavba bivših luških upravnih prostorov. Ob stavbi centra vodnih športov bodo zgrajene servisna delavnica, sanitarije ter recepcija. Morski del bo obsegal valobran, klasični pomol in plavajoči pomol.

Marina je gospodarski objekt, kjer znašajo prihodki od privezov samo del vseh prihodkov, medtem ko so drugi prihodki posredni in izvirajo iz različnih spremljajočih dejavnosti, kot so servisiranje in popravilo plovil, dajanje plovil v najem, prodaja ladijske opreme, gostinskih storitev, prodaja v brezcarinski prodajalni itd. Dejavnosti, ki se opravljajo v marini so pretežno izvozno usmerjene, in tako pomeni devizna realizacija hkrati tudi v pretežnem delu nato devizni priliv. Ob upoštevanju vsega navedenega lahko pri-

čakujemo ob normalnem letnem poslovanju ugodno finančno uspešnost podjetja. K ustanovitvi Marine Koper so poleg Luke pristopili še naslednji ustanovitelji: Istra Benz Koper, Emona Commerce TOZD Obala Koper, Galeb Izola, Pomorsko športno društvo Koper, Adriacommerce Koper, Hidro Koper, Gradis Koper, SGP Stavbenik Koper, SGP Koper, Lama Dekani, IMP DO Montaža Koper ter Štravs Ivan. Marina Koper je ustanovljena kot družba z omejeno odgovornostjo, kar pomeni, da njeni ustanovitelji odgovarjajo za obveznosti družbe le do višine svojih vloženih sredstev. Začetna glavnica družbe znaša 12.540.000.000. din. Luka Koper je vložila osnovno vlogo v višini 1.000.000.000 din in s tem pridobila 50 od skupno 627 osnovnih deležev družbe, kar pomeni, da ima tudi toliko glasov pri upravljanju družbe ter bo v enaki meri udeležena tudi pri delitvi dobička družbe. Ustanovitelji so pogodbo o ustanovitvi družbe podpisali v petek, 21. 4. 1989 in hkrati izvolili upravni odbor Marine Koper, v teh dneh pa bo izvršena sodna registracija, s čimer bo Marina Koper začela poslovati kot prvo mešano podjetje v skladu z Zakonom o podjetjih na obali.

P.L.

Največja ladja v Luki Koper

V četrtek, 4. maja 1989, so ob terminalu za razsute tovore privezali panamsko ladjo Amber, ki je iz Brazilije pripeljala 154.922 ton rude za Avstrijo. Ladja Amber, dolga 300 metrov, je doslej najdaljša ladja, ki je bila kdaj privezana v Luki Koper in prav tako ladja, ki je v Luko pripeljala doslej največji tovor.

Z.V.

Luka Koper na Tajskem

Naš sodelavec Josip Lakošelj, ki dela na kontejnerskem dvigalu, je preživel tri tedne v glavnem mestu Tajske - Bangkok. Bil je inštruktor za delo z dvigali. Mariborska Metalna je namreč v marcu luki Bangkok predala šest kontejnerskih dvigal, v delo z njimi pa je tajske delavce vpeljeval prav Josip, pravzaprav Josip - Luka Koper, kajti tako so ga imenovali med njegovim bivanjem v Bangkoku in tako je dobil naslov tudi pričujoči zapis. Našega sogovornika smo našli na njegovem delovnem mestu na kontejnerskem terminalu - na kontejnerskem dvigalu s številko 23. Z njim smo seveda želeli govoriti o potovanju in vtisih iz daljne Tajske in Bangkoka.

»Naj vam najprej povem, da sem počaščen, ker so me izbrali za pot na Tajsko, kajti moji sodelavci prav tako dobro upravljajo s kontejnerskim dvigalom. Ker pa je moral iti le eden, so nekako izbrali mene. Vse stroške potovanja je

Si delal vsak dan?

»Metalna iz Maribora je imela v Bangkoku štiri predstavnike. Želeli so, da v čim krajšem roku predajo vseh šest dvigal, ki sem jih preizkušal, zato sem bil z delom zaposlen do večera. Delal sem od 8. pa vse do 22. ure, če je bilo potrebno. Delavcem v Bangkoku, ki naj bi delali s temi dvigali, sem kazal, kako se z njimi upravlja, bil sem njihov inštruktor. Verjetno vas zanima, kako smo se sporazumeli.

Čeprav sem imel prevajalca, smo se največkrat sporazumevali kar z rokami. Ko sem jim želel kaj pojasniti, sem to storil, kar na mestu samem in tako so hitro razumeli. Zapomnil sem si trojico med njimi, ki so postali pri upravljanju kontejnerskega dvigala prav izvrstni.«

Verjetno tudi tvoje mojstrstvo ni ostalo neopaženo...

»Delal sem tako kot to počnem običajno, tu v Luki. Tajci so pokazali veliko zanimanje za dvigala, ki jih izdeluje Metalna, in tako jim bodo predali še tri.«

Kaj pa življenje v Bangkoku?

»Vse, kar si želite, lahko dobite, vendar je drago. Kar se tiče same namestitve, lahko povem, da je raven postrežbe resnično visoka. V hotelu sem imel svoj apartman, hranil sem se v posebnih restavracijah, v katerih pripravljajo evropske jedi.

Dobro poznajo italijansko, avstrijsko, nemško ... kuhinjo. Prav tako je veliko trgovin, v katerih prodajajo blago iz vsega sveta. Sicer pa, iskreno povedano, nisem imel veliko časa za sprehode po mestu, ker je bila potreba po počitku po napornem dnevu močnejša od radovednosti. Kljub temu sem Bangkok spoznal toliko, da bi se ob morebitnem naslednjem srečanju počutil med njegovimi ljudmi kot med starimi znanci.«

So predstavniki luke Bangkok bili v Luki Koper?

»V našo luko so prihajali, da bi si ogledali kontejnerska dvigala, tako so bili tudi na našem terminalu. Luko Koper dobro poznajo in jo zelo cenijo. Tudi fotografije, ko so jih posneli med obiski, sem videl.«

Slišali smo, da so o tebi pisali v njihovem časopisu.

»Fotografirali so me, se pogovarjali z mano in s predstavniki Metalne, saj veste, kakšni so novinarji. Obljubili so mi, da mi bodo članke poslali, tako jih boste videli tudi vi.«

Kaj vam bi povedal za konec?

»Mislim, da sem našo delovno organizacijo dostojno zastopal na Tajskem oziroma v luki Bangkok, ker sem svoje delo opravil tako dobro, kot sem ga lahko.

Prepričan sem, da so tovariši iz Metalne zadovoljni, kar obenem pomeni, da ima ime naše luke v Bangkoku svojo ceno. Še enkrat se zahvaljujem tistim, ki so mi omogočili, da spoznam Bangkok in prekrasne ljudi, ki živijo v tem pristaniškem mestu.«

Z. V.

Največja tržnica na vodi na svetu! Prodajajo in kupujejo skoraj vse, kar je mogoče odpeljati s čolnom. Ti meni česen, jaz tebi banane - blagovna menjava. Seveda je plačilno sredstvo tudi denar, vendar v manjšem obsegu.

FOTO: JOŽE ANTOLIN

Le koliko tajskih otrok, ki z materami tako brez cilja tavajo po pristaniščih, bo preživel naš žerjav? Verjetno bolj malo, saj očetje hitro »izginejo« neznano kam in tako ostanejo tajske matere v glavnem prepuščene same sebi.

Foto: JOŽE ANTOLIN

Josip Lakošelj

krila Metalna iz Maribora, ki je za luko Bangkok izdelala šest novih kontejnerskih dvigal, nam je povedal Josip Lakošelj.

Je bila pot dolga?

»Četudi sem z avionom potoval v eno smer trinajst ur, ni bilo naporno. Nasprotno, potovanje je bilo zelo zanimivo, in čeprav nisem imel družbe, vsaj koprške ali mariborske ne, nisem imel nikakršnih težav. Ob prihodu v Bangkok so me pričakali in tako se je začelo.«

In kako je bilo v luki Bangkok?

»To je rečna luka. Od morja je oddaljena 25 kilometrov. Tako v luki kot v mestu so me lepo sprejeli in prav neverjetno je, kako gostoljubni in ljubeznivi so ti ljudje. Samo smejejo se... Vsakokrat, ko so me zagledali, so mi rekli: »Josip Luka Koper«, kar me je veselilo, saj je bilo nenavadno slišati, kako na daljnem Tajskem skoraj vsak dan zveni ime moje delovne organizacije.«

Metalna in Port Authority of Thailand v neposrednem kontaktu: Maks Edelbacher (levo) in g. W. Pongsak (ob njem, glavni direktor luke Bangkok, med dogovorom).

Foto: JOŽE ANTOLIN

DOPISUJTE V LUŠKI GLASNIK

Dragomir Guduraš

Aleksander Radić

Gani Kovač

Mendo Mitrovski

Ljirim Bajrami

Peter Saje

Odhajamo polni lepih, nepozabnih spominov

Med izvajanjem del pri izgradnji regionalnega vodovoda Bertoki - Koper, ki je bil zgrajen v rekordnem času, so sodelovali tudi vojaki iz postojnske enote polkovnika Stanislava Stoparja in iz inženirske enote kapetana Marijana Nikoliča. Ves čas gradnje je delalo po štirideset vojakov, ki sta jih vodila komandir in vodja delovišča kapetana Dragomir Guduraš in starejši vodnik Dušan Simić. Medtem ko so sodelovali pri izgradnji vodovoda, so pripadniki JLA živeli v Samskem domu Luke Koper v Ankaranu. Druženje vojakov in luških delavcev je potekalo vsak dan. Tovarištvo in nova prijateljstva, ki so se skovala na obeh straneh, ostajajo del nepozabnih spominov, tako luških delavcev kot vojakov. Sicer pa je najbolje, da o svojih vtisih med bivanjem v Koprju in v Samskem domu Luke Koper spregovorijo sami. Naš prvi sogovornik je bil Dragomir Guduraš, kapetan inženir, ki je prišel v Slovenijo pred devetimi leti. Nič čudnega ni, da je postal slovenski zet. Zdaj živi z ženo Majdo in sinom Dejanom v Postojni.

»Sodelujemo pri izgradnji cest, vodovodov in podobnih objektov po vsej Sloveniji. Običajno delamo od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Zahvaljujoč blagi koprski klimi, smo tu delali tudi pozimi. Sprejeli so nas zelo lepo in enako toplo je bilo tudi slovo. Ves čas našega dela na Koprskem smo sodelovali z mladimi, posebno še s tistimi iz krajevnih skupnosti, v kateri smo delo opravljali. Bili smo med ljudmi in z ljudmi, družilo nas je veliko skupnih interesov. Naše bivanje v samskem domu Luke Koper je bilo prijetno in tako so vojaki in luški delavci postali neločljivi prijatelji. Odhod je bil zato težak, kajti pet mesecev pod isto streho veliko pomeni. Rad bi se zahvalil vsem za gostoljubje, ki so nam ga nudili med našim bivanjem v tem okolju.« Gani Kovač, po poklicu električar, doma iz Mostarja, je tako opisal svoje občutke:

»Teh pet mesecev skupnega bivanja in dela je izredno hitro minilo. Prijateljstvo z luškimi delavci, s katerimi smo se družili, mi bo ostalo v lepem spominu. Vesel sem, da sem spoznal ta kraj, v katerem je veliko mladih ljudi. Sodelovali smo tudi z občinskim vodstvom koprške mladine in bili njihovi gostje. Luka Koper je velika luka, uspelo pa nam je nekoliko spoznati življenje luškega delavca. Povsod so nas lepo sprejeli in niti za trenutek nisem občutil neprijaznosti ali česa podobnega. Rad bi se zahvalil vsem za gostoljubnost.«

Aleksandar Radić iz Beograda je po poklicu dimnikar. »Prvič sem živel tako blizu morja. Pogoji za bivanje so v luškem domu zelo dobri, zato nam je bilo tudi na gradbišču precej lažje. Spoznal sem nove prijatelje, s katerimi smo se vsakodnevno družili. Zadovoljen sem, ker sem s svojimi tovariši sodeloval pri izgradnji vodovoda, ki bo služil ljudem v kraju, v katerem so bili do nas prijazni in pozorni. Če bom imel po odsluženju vojaškega roka priložnost, bom obiskal svoje tukajšnje prijatelje.«

Mendo Mitrovski, strojnik iz Bitolja, pravi: »Tudi sam sem bil, tako kot moj prijatelj Aleksander, prvič v teh krajih. S krajnjega juga sem prišel v najsevernejši del naše dežele. Srečen sem, ker se mi je ponudila ta priložnost in sem tako spoznal dobre ljudi na drugem koncu domovine. Med delom pri izgradnji vodovoda sem pridobil nove prijatelje in znanje, predvsem v Domu luških delavcev, kjer smo bili nameščeni. Ne bom pozabil številnih večerov, ki smo jih preživeli z novimi prijatelji ob glasbi, športnih tekmovanjih, ki smo jih prirejali v prostem času, in sprehodov po okolici.« Peter Saje, mizar iz Grosuplje, se je počutil domala kot domačin. »Čeprav poznam ta kraj, je bilo vse skupaj zame neponovljivo in novo, kljub temu da bi se morda tako počutil v kateremkoli drugem kraju naše dežele. Mlad človek ob-

Bivanje pripadnikov JLA iz vojne pošte 3672, ki so sodelovali pri izgradnji vodovoda, v samskem domu Luke Koper v Ankaranu je trajalo polnih pet mesecev. Druženje vojakov in luških delavcev je bilo vsakodnevno. Prijateljstvo bo na obeh straneh postalo del nepozabnih spominov. Kakor vselej, ko se v našem okolju srečujemo s pripadniki JLA, smo se tudi tokrat z njimi pogovorili o vtisih, nastalih v novem okolju. Z naslednjo reportažo se jim poskušamo vsaj delno oddolžiti za napore, ki so jih vložili v izgradnjo vodovoda.

Anton Sagadin je v imenu Luke Koper izročil predstavnikom vojne pošte iz Postojne priznanja za sodelovanje, ki ga je sprejel kapetan Dragomir Guduraš

čuti neizmerno zadovoljstvo, ko se najde med krasnimi, prav tako mladimi starešinami, ki imajo veliko razumevanje za vojake. Seveda sem bil enako zadovoljen med svojimi vrstniki iz vse Jugoslavije. Za nas, ki gradimo, je največja nagrada zadovoljstvo na obrazih prebivalcev, ko je delo zaključeno. Slovo je težko, vendar bomo s seboj odnesli čudovite spomine.«

Ljirim Bajrami, kemijski tehnik iz Gostivara, je bil prvič v teh krajih. »Zelo sem zadovoljen, ker sem spoznal ta del Slovenije, ki me je navdušil. V taki družbi delo ni bilo težko. Srečni smo, ker bodo tukajšnji ljudje lahko vselej rekli, tudi po našem odhodu, da so te objekte

zgradili vojaki iz Postojne. Navdušen sem tudi nad tem, kako so nas sprejeli luški delavci, ki so nas takoj vzeli za svoje. Doživeli smo veliko nepozabnih trenutkov, ki jih bom shranil med najdragocenejšimi spomini.«

Na svečanosti, ki je bila prirejena ob zaključku del v Domu luških delavcev, so si pripadniki vojne pošte 3672 in Luke Koper izmenjali priznanja, delovna organizacija Rižanski vodovod pa je zalsužnim vojakom podarila barvni televizor. Slovo so spremljale pesmi, izmenjava naslovov in obljube, da si bodo pisali in se obiskovali, medtem ko so fantje na služenju vojaškega roka v Postojni.

Z.V.

Odhajamo zadovoljni, so nam povedali vojaki. Njihovo dobro razpoloženje je mogoče videti na posnetku, nastalin pred luškim domom v Ankaranu

Očetova neomajna skrb

Luka Koper dobiva iz dneva v dan pomembnejšo vlogo s svojo nenehno odprtostjo v svet. Njeno zunanjo podobo predstavlja združitev megalomanskih prostorov. V enem izmed teh je zaposlen tudi moj oče kot vodja garaž.

Delovni čas ga obvezuje, da se od doma odpravi že zelo zgodaj, saj je na delovnem mestu že ob pol šestih. Svoje delo vestno opravlja in ni je stvari, ki bi načela njegovo doslednost.

Vsako jutro poda voznikom zadolžitve za delo s stroji. Njegovo delo je dokaj obsežno, saj vodi tudi kartoteko o zadolžitvi voznikov, skrbno evidentira dnevne okvare na strojih in napiše tudi delovni nalog za popravilo le-teh. O morebitnih popravilih se dogovarja z vodjo vzdrževanja.

Ko se po končanem delu vozniki vrnejo v garažo, oče pregleda delovne stroje: traktorje, viličarje, dvigala, in svoje ugotovitve strne v delovno knjigo. Pred iztekom dnevnih delovnih obveznosti preda sodelavcu zadolžitve za drugo izmeno.

Ne predstavljam si, da bi moral vsak dan po končanem pouku domov pešati, ko pa sem se krepko navadil na očetovo požrtvovalnost, saj pride večkrat pome z avtom. Med potjo si zaupava, kako je bilo v šoli in na delovnem mestu.

Dejan Beržan
OŠ Istrskega odreda Gračišče

Nepozabni dnevi v Luki Koper

Slovo od delovne organizacije, v kateri si preživel domala trideset let, ne more nikogar pustiti ravnodušnega. To lahko potrjuje naši dolgoletni delavci, ki odhajajo v pokoj. Med njimi je Marjan Stepančič, ki se je po skoraj tridesetih letih dela v Luki Koper, upokojil prejšnji mesec. Povabilo na Marjanovo slovo od sodelavcev je prispelo tudi v naše uredništvo, priredili pa so ga v gostinskem centru Luke Koper. Tako je nastal naslednji pogovor z Marjanom Stepančičem, pionirjem Luke Koper in enim izmed prvih privezovalcev ladij v naši delovni organizaciji.

»Preden so me v Luki Koper sprejeli za nedoločen čas, to je bilo 1. januarja 1960, sem koncem 59. leta dva meseca in pol delal le začasno. Prvo delo, ki sem ga opravljal, je bilo Žaganje desk, odre-

voljstvom. Kar težko mi je, ko odhajam v pokoj. Zdi se mi, da je še prežgodaj, toda kaj, ko je bolezen močnejša od mojih želja.«

Zaslужeni počitek vas torej še ne mika? »V luki sem preživel nepozabne dni. Včasih sem se na koga tudi ujezil, vendar vselej brez kakršnegakoli sovraštva. Nasprotno, lahko rečem, da spoštujem vsakega luškega delavca in vse, kar je povezano z luko. Žal mi je, ker odhajam v pokoj, in morda sem bil zaradi tega zadnje dni nekoliko napet,« nam čustveno pripoveduje Marjan.

Kaj praviš k 32. obletnici obstoja Luke Koper?

»Vsako leto sem se veselil slavlja. Proslava sem se udeleževal vse od tedaj, ko smo začeli rojstne dni naše delovne organizacije praznovati. Luka se je razvijala iz leta v leto in postala sodobna, velika luka. Luški delavci, ki smo v luki preživeli toliko let, doživljamo slavo nekoliko drugače, saj se dobro spominjamo, kako težak je bil začetek. Še se spominjam časov, ko je bilo na stari obali mogoče

Skupni spominski posnetek

privezati samo tri ladje, sami veste, koliko jih je mogoče privezati danes. Iskreno vam povem, da tistemu, ki bi mi pred tridesetimi leti pripovedoval o današnji luki, ne bi verjel. Za vsakogar je delo v luki lahko čast in zadovoljen sem, da se v njej zaposluje vse več mladih delavcev.«

Kaj bi nam o svojih letih v luki še povedali?

»Še dolgo bi lahko pripovedoval, toda o začetkih luke je bolj ali manj vse znano, saj so o tem večkrat pisali. Priložnost bi izkoristili le še zato, da pozdravim sodelavce, s katerimi sem delal, in vse zapo-

slene v luki. Poznalo me je veliko luških delavcev. Luke se bom vedno spominjal in, ko jo bom preveč pogrešal, se bom oglašil na obisk. Upam, da mi boste pošiljali Luški glasnik. Kaj naj vam še povem? samo hvala lahko rečem. Srečali se bomo spet na proslavi 32. obletnice Luke Koper v Ankaranu. Zame bo to še en nepozaben dan med starimi luškimi prijatelji.«

To je bil kratek zapis o Marjanu Stepančiču, ki mu je marsikdo rekel kar Mario. Želimo mu veliko sreče, predvsem pa zdravja.

Z.V.

Marjan Stepančič

dil pa ga mi je tov. Zidar. Kasneje sem počel najrazličnejše stvari, kot sta kopanje kanalov, zasipanje obale s kamnom... Ko so me sprejeli za nedoločen čas, je bilo moje prvo delo pretovarjanje vreč z ladij. Nekatere med njimi so bile težke tudi do 120 kilogramov,« opisuje Marjan svoje prve luške dni.

Je bilo takratno delo v luki naporno?

»Kot delavec v pretovoru sem delal sedem let. Včasih smo delali tudi po dve izmeni, bili pa so dnevi, ko sem po dveh izmenah delal še v tretji kot čuvaj. Takrat je bilo tako. Drugače ni bilo mogoče, bilo pa je naporno. Moj prvi brigadir je bil Nacio Umer...«

Kot privezovalec ladij ste delali več kot dvajset let...

»Ko se zdaj tako spominjam, se mi zdi, da so ta leta hitro minila. To delo sem imel zares rad, opravljal sem ga z zado-

XVII. dijaško obmejno srečanje Primorske

V Kopru je 22. aprila 1989 potekalo 1. dijaško obmejno srečanje Primorske. Zbrali so se mladi iz 30 šol Primorske in s tem potrdili plemenito idejo sodelovanja in utrjevanja prijateljstva med seboj in med domovinama, ki so ju zastopali. Mladinke in mladince sta pozdravila Isabella Flego, predsednica SO Koper in Valerij Novak, ravnatelj SEDŠ Koper in v pozdravnem govoru dejala, da ta srečanja nimajo le simboličnega pomena, nasprotno, so kovačnica pristnega sožitja in spoznavanja mladih in preko njih tudi starejših. Dan, ki daje poudarek spoznavanju kulturnega ustvarjanja na literarnem, dramskem, plesnem, slikarskem, pevskem in glasbenem področju, športnih disciplin in kritičnemu pogovoru o ekoloških vprašanjih, povezanih z usodo severnega Jadrana in mnogim drugim svernavanjem, lahko prispeva veliko več k naporom, da bi se med seboj bolje spoznali in bolje razumeli, kot pa vsa protokolarna politična srečanja, ki so največkrat odmaknjena od našega vsakodnevnega dogajanja in razmišljanja. Življenje se ne prične, šele ko odrastemo, in ni sestavljeno le iz zapletenih razmišljanj in vrednot, o katerih naj bi odločali le na najvišjih ravneh. Življenje je sestavljeno iz vseh trenutkov, lepih in manj lepih, ki jih doživlja vsak posameznik od trenutka, ko se rodi, zato so prav mladi tisti, ki se iz leta v leto srečujejo in gojijo neposredne stike in tako prispevajo k nadaljnji izgradnji bolj humanega sveta, zato so prav mladi upanje v lepšo in svetlejšo prihodnost.

Na srečanju je sodelovalo 13 ekip iz Ajdovčine, Gorice, Idrije, Izole, Nove Gorice, Pirana, Postojne, Sežane, Tolmina, Trsta in Kopra.

Generalni pokrovitelj srečanja je bil ADRIACOMMERCE. Dijaško obmejno srečanje Primorske pa je med 18 organizacijami finančno podprla tudi Luka Koper, ki so si jo udeleženci srečanja tudi ogledali.

In še delček literarnega ustvarjanja mladih tega dne.

Pogledal sem in videl. Gledal sem, a

videl nisem. Razumel sem in nisem razumel. Nisem razumel, a poskušal sem razumeti. In prav zato sem gledal. Gledal sem v globino, iz katere naj bi se vse porajalo. Oziral sem se okoli sebe, a moj prodirajoči pogled je zavirala megla. Zazrl sem se v nebo, poslušal obete modrih, a si mislil svoje.

V višavah je zagrmelo, bleščeča strela je udarila v upe mnogih izmed nas. Mnoge je oplazila, mnoge ohromila, mnoge zaslepila. Potem se je znova potuhnila. V pričakovanju sonca sem zbiral svoje misli.

Prikazalo se je varljivo obzorje blaginje, miru. Sreče. Moje srce se je vzradostilo, moja duša je zapela v omamni lepoti mikrosekunde. Takoj zatem je moj pogled premotril obzorje in zaznal temno fronto, ki so jo naznanjale prve meglice. Prav so imeli modri, ko so svarili pred jezo bogov. Prav so imeli previdni, ko so

začeli izbirati besede. In prav imamo tudi mi, ki se delamo norca iz vseh teh bedarij. A prav nimajo tisti, ki nam jočejo soditi. Prav nimajo tisti, katerih globoko doneče besede z visokega prestola kot slap padajo na nas. Zakaj gorje njim, ki so zaslepljeni od oblasti, gorje njim, ki nam dajejo lažne obete.

Kajti, ko bomo mi vstali, se bo zatemnilo sonce.

Kajti, ko bomo mi vstali, bodo začele reke teči proti izviru, kajti, ko bomo mi vstali, se bo začela tresti zemlja, kajti, ko bomo mi vstali, se bodo oglašili strašni glasovi, kajti, ko bomo mi vstali, bodo škripala vrata in tleskala okna, ker, ko bomo mi vstali, bo konec ure!!!

Mira Bordon, SEDŠ KP, 3.a PF

Zahvala za vašo pomoč pri izvedbi 1. dijaškega obmejnega srečanja Primorske

V imenu obalnih srednjih šol, posebej pa v imenu organizatorjev srečanja in v svojem, želim izreči zahvalo za pomoč, ki ste nam jo nudili v pripravi in izvedbi tega srečanja.

Tudi tokrat je potrdilo naše prepričanje, da taka in podobna srečanja mladih z obeh strani meje utrjujejo sodelovanje, prijateljstvo in tkejo nove vezi med narodi in narodnostmi ob meji. To potrjuje tudi dejstvo o udeležbi 30 šol z 900 udeleženci (nastopajočimi) dijaki in prisotnost več kot 4.000 dijakov in učencev.

Tudi v bodoče si želimo pristnega sodelovanja z vami, in če boste potrebovali kakršnokoli pomoč ali uslugo pri organizaciji raznih srečanj, smo pripravljeni sodelovati z vami.

S spoštovanjem,

SREDNJA EKONOMSKA IN ADMINISTRATIVNA ŠOLA KOPER
RAVNATELJ VALERIJ NOVAK

Dopoldan na obali

Pripravljaj sem se za polaganje strokovnega izpita. Ure in dnevi so minevali ob cigaretah, člankih Edvarda Kardelja. Delavsko samoupravljanje - delavec odloča sam o svojih delovnih uspehih, odloča o delitvi osebnega dohodka. Zаметke delavskega samoupravljanja zasledimo v Pariški komuni, Marx je na podlagi tega zgodovinskega pojava dal znanstvene smernice naaljnega družbenega razvoja. Lenin je to v praksi preizkušal s Sovjeti, kar se v povojnih revolucionarnih dneh ni obneslo.

Naša nova ustava je edina, ki ima uzakonjene neposredne pravice delavca in ustvarjalca. Zato ni nič nenavadnega, če dobim naslednjo nalogo: »Pripravili boste razgovor, intervju.«

Kadar omenjam intervju (mimogrede povedano, to je imenitna beseda), pomeni to pogovor z znano osebnostjo, z znanstvenikom, filmsko zvezdo, književnikom, politikom. Najimenitnejši je intervju pred televizijsko kamero. Gledalci lahko poslušajo, pri tem pa tudi ugotavljajo, kako je počesan moški ali kdo drug, kako je oblečen. Barve kravate žal še ni mogoče ugotoviti, zanimivo je pa tudi, kako kdo kadi in se obnaša. Studio Ljubljana postreže svoji žrtvi s črno kavo. »...Stopili boste v operativno,« mi rečejo. Danes je torej petek, dne 12. 6. 1964, ura 8.20. Kje je operativna in s kom bom govoril?

O tem lahko odločam sam. Vrtar pogleda vstopno dovoljenje v luko »V redu«, reče. Stopi k zapornici, počasi dvigne dolgo kovinsko palico: velik kamion s prikolico zahrumi mimo skladišč. Z bohotnih dreves nad vhodom v pristanišče se širi sladkoben vonj.

Včeraj so novinarji iz vse države stopali ob obali, klepetali v skupinah, v rokah so držali prospekte Luke Koper in iz črno gradivo z osnovnimi podatki in razlago o prosti carinski coni.

Nekateri so se ustavili pred nažrtimi betonskimi bloki.

»Ali je to od neurja?«

»Da, bili so visoki valovi - gasilci in miličniki so bili v pripravljenosti, ker se je italijanska tovorna ladja ogorčeno borila z valovi. Bilo je nekaj izrednega.«

»Pravo neurje je moralo biti,« so ugotavljali.

Za steno skladišča ležijo raztovorjeni kosi cinka.

Primerno za žico, s katero je prevezana svetleča kovina, in skušam potehtati tovor. Niti zgane se ne, kakor da se je za vedno prilepil ob tla.

V luki sem prvič.

Previdno se držim stene, nato obale, da ne bi kako vozilo trčilo ob me ali jaz nanj. Morska gladina je umirjena. Povsem je podobna morju v kopališču - prijetna modrina, ribe, ki so se zatele v zavetje ladijskega vijaka. Polovica vijaka gleda iz vode in videti je kakor del podvodne pošasti, ki se je nekje na oceanu priselala na zadnji del tovrne ladje.

Zavoj pločevine butne ob tla. Delavca pristopita k pločevini in jo razvezeta. Ladijsko dvigalo je za nekaj trenutkov nehalo drdrati. Veliki kamioni manevrirajo po prostoru med obalo in skladišči. Nedaleč za tovrno ladjo »Bratstvo« iz Reke se pozibava ribiški čoln.

»Si tukaj stalno zaposlen?« vprašam delavca.

Odgovori mi v srbohrvaščini.

Ime: Rano Maslić; atletske postave, zagorel (na čelu se mu leskečejo prve potne srage), delavec, spreten in dostopen. Po pravi si rokavice in pohiti k tovoru, da lahko varno pristane zavoj na suhem. Viličar z oznako 20 si nadene tovor in ga prenese k ostalim.

»Sosednja ladja je »Platak«, prav tako iz Reke. Pripeljali so sadne sokove. Na ladjo lahko stopite, če vas je volja.« Platak je manjša ladja in pogreznjena tiči ob obali. Nedaleč se v soncu bleščijo velike cisterne za olje.

Dragi bralci

Namesto križanke in humerja, kot je sicer v navadi, tokrat na tej strani objavljamo članek, ki je bil leta 1964 natisnjen v Luškem glasniku. Med branjem se boste preselili za 25 let nazaj v preteklost in na nek način si boste skozi reportažo lahko ustvarili podobo tedanjega luškega dne. Upamo, da ste zadovoljni z odločitvijo uredniškega odbora, ki je v mesecu, jubilejnem za našo delovno organizacijo, sklenilo obuditi spomin na zdaj že oddaljeno preteklost.

K »Bratstvu« primanevrirata dva kamiona.

Postavita se tik ob bok ladje.

Šofer, do pasu gol in v kratkih hlačah, sestopi iz kabine, se prepriča, če je dobro nastavil prikolico, se vrne v kabino in se loti branja. Pismo drži na okenskem okvirju, kratko zazeha in se popraska po glavi.

Z mladim delavcem se domeniva za sestanek.

Do malice je še pol ure; stopim v skladišče, kjer natovarjajo kavo. Delavci v modrih kombinizonih mečejo vreče na gumijasti trak (vreče se mehko pregibajo med kratko vožnjo); na tovarnjaku jih prestrezajo. Preseneti me izredna količina blaga v pristanišču.

Kup vreč je tolikšen, da preti delavcem nevarnost - posreči se jim zdržati plaz vreč, ki je še pred nekaj trenutki grozil nad njihovimi glavami. »Fantje, dajte lepo od kraja,« jim govori starejši delavec. Delavec v prikolic pred skladiščem priganja tovariše, ker se bliža čas za malico. »Dajmo, dokončajmo to!« večkrat ponovi.

Vreče stehtajo, preden jih dajo iz skladišča.

Med skupino delavcev v skladišču je tudi domačin iz Šmarji.

»Ko smo pričeli z delom v pristanišču,« pove, »je bilo tukaj še morje. To je bilo pred nekaj leti.« Vzame metlo in pomete nekaj drobec kave. »Dajmo, končajmo to!« kliče delavec iz prikolice.

»Oddali bomo še 70 vreč,« reče kontrolor.

Rano pride v bife med zadnjimi.

Postavi se v vrsto pred vrati, poišče listek. V kratko ostrženih laseh, po obrazu se mu nabira pot. Ko se srečava s pogledi, mi pomežikne. Delavci, veliko jih je med njimi opranjenih od pet do glave, jemljejo s police kose kruha v plastičnih mrežicah, segajo po vilicah, jih zatikajo v kruh, se sklanjajo k lini, segajo po krožnikih in previdno stopajo k prostemu stolu.

V jedilnici je gneča.

Z Ranom poiščeva prosto mizo.

Sedeva k steni. Rano mi poda stol, mizo pritisneva k steni, ker nima noge. Drobiva si kruh v golaž. Mnogo lažje mi je bilo nagovoriti režiserja Igorja Pretnarja v hotelu »Palace« v Portorožu: »Ali je zaključna scena samorastnikov simbolizirala porajajoči se delavski razred? Ali ste nekatere scene v cerkvi povzeli po Eisensteinu, ste se za to svobodno in zavestno opredelili brez potrebe po kopiranju?«

Z Ranom bi želel pogovor preprosto - kot človek s človekom, kot znanec z znanecem, kot prijatelj s prijateljem. Mar niso tudi ljudje iz naše neposredne sredine potrebni pozornosti, mar niso njihove želje in dela enako življenjska - mogoče celo bolj!

»Kje si delal poprej?«

Pove, da je rojen v Bosni. V časopisu je zasledil, da potrebujejo delavce pri sanaciji Bleda. Napisal je prošnjo še za enajst znancev in skupaj so odpotovali v Slovenijo. V Luko Koper je stalno zaposlen. Stanuje v starem gasilskem domu, kjer niso najboljši pogoji.

»Slabo je to,« reče, »da včasih po več dni nimamo dela, ker v pristanišča prihajajo ladje zelo neenakomerno, tako je bilo pravkar, šest dni nismo imeli kaj početi. Zgodi pa se, seveda, da je dela tudi čez glavo. Tako je pred kakšnim mesecem čakalo na raztovor kar trinajst ladij.« Ker sva pri malici, ga vprašam:

»Kako si kaj zadovoljen z malico?«

»Predvsem bi bilo treba urediti to, da ne bi čakali na prostem. Posebno neprijetno je to v dneh, ko je slabo vreme. Z dela prihitimo potni, če pa človek oboli, ne more delati.«

Pripoveduje mi o svojih prijateljih.

Njegovih sonarodnjakov je veliko v luki.

»Dobra tretjina nas je,« pove. »Nekateri spravljajo denar v hranilne knjižice, nekateri ga zapravijo. Mnogi pošiljajo denar domov, kjer imajo družine. Podjetje jim omogoči dopust, da lahko večkrat obiščejo svoje bližnje.«

Mnogi se poročijo in skušajo ustvariti svoj dom daleč proč od svojega rojstnega kraja. Doma v Bosni ni najbolje z zaslužkom. Rano pravi, da je v Sloveniji mnogo bolje. »V bližnjem kraju, kjer sem doma, so postavili tovarnico. Tako so dobili službo le nekateri. Tukaj smo plačani po učinku. Včasih potegnem tudi čez 80.000 dinarjev mesečno.«

Ranov prijatelj, s katerim skupaj pretovarjata robo, se pojavi na vratih, kar je znamenje, da ju čaka delo in da ne gre izgubljati dragocenih minut. Rano pogleda na uro, ugasne cigareto in vstane. Seževa si v roko.

Zunaj sedijo vozniki viličarjev v senci kakor vojska pred manevrom - njihova okretna vozila mirujejo v vrsti. carinika stopata od kupa do kupa zložene pločevine, pregledujeta in odpirata zavoje. Na ladji znova zabrni.

Zavoj pločevine zaniha v zraku. ...in če je naša skupnost, družba, zaupala svojim ljudem, proizvajalcem, samostojno odločanje o svojem delu in življenju, je to storila povsem upravičeno: v teh ljudeh je mogoče odkriti voljo do dela, treznost in zaupanje vase.

JOŽE HUDALES

Halo, Luka Koper!

Pred kratkim je v telefonski centrali Luke Koper nastopil delo telefonista Smail Muminović. Razlog za kratek pogovor z njim je bil zelo preprost. Vsem, ki poznate le njegov glas, ki se oglasi na drugi strani slušalke, smo želeli Smaila predstaviti tudi drugače. V luki je zaposlen dve leti, pred tem pa je v luki prihajal z druge strani, na ladji. Bil je pomorščak in govori tri tuje jezike. Njegov najljubši hobi je portretiranje...

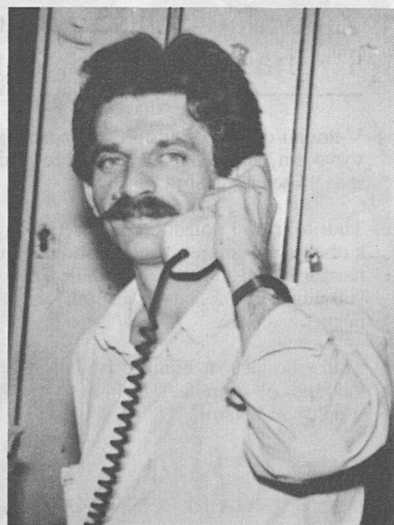
Si s sedanjim delom zadovoljen? »Vsako delo cenim, vendar delo telefonista še najbolj. Morda nekoliko pretiravam, vendar vsaj zaenkrat, videli bomo kasneje, imam to delo rad, vseh mi je komuniciranje z ljudmi. Ne mislite pa, da je samo delo lahko, nasprotno, naporno je in človeka izčrpuje,« pravi Smail.

Smo zelo neučakani, ko želimo vzpostaviti telefonsko zvezo? »Zaenkrat sem še novinec, zato tudi tedaj, ko gre za težave, kakršne imate v mislih, vse skupaj preslišim. Toda lahko rečem, da se nad korektnostjo tistih, ki kličejo, sploh ne morem pritoževati.«

Smo še kaj pozabili? »Morda je zanimiv podatek, da sem se v Luko zaposlil na svoj rojstni dan in imam

tako vsakokrat kar dva razloga za praznovanje. Ob Dnevu Luke Koper čestitam vsem luškim delavcem in želim, da bi ga skupaj z zadovoljstvom proslavili.«

Z.V.

Luški glasnik

Glasilov delovne organizacije »Luke Koper«.

Izdajatelj: Delavski svet delovne organizacije - Družbeni organ: Odbor za informiranje.

Uredniški odbor: Karolina Eler, Danica Baruca, Marija Škorja, Ostoja Starčević, Halib Sečić, Branko Križman in Stevo Maksić.

Urednik Zoran Vlajić.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno temeljnega davka na promet proizvoda - Glasilo izhaja mesečno v nakladi 1700 izvodov. Naslov uredništva: »Luški glasnik«, luško podjetje »Luka Koper«, 66001 Koper, p.p. 87. Tel 066/34-141 int. 318. Stavek in montaža: Primorske novice, Koper.

Tisk: Tiskarna VEK - Koper 1989.